

**Рус телендә гомуми урта белем бирү оешмаларының 10 сыйныфында
укучылар өчен олимпиада сораулары**

Үткәру вакыты 120 мин.

I бүлек

Бирелгән сорауларга дөрес җавапларны күрсәтегез

1. Болгар чорында иҗат иткән язучы:

- а) Кол Гали
- б) Фатих Кәрим

- ә) Сәйф Сараи
- в) Мәүлә Колый

**2. Ничәнче елдан болгарларда, рәсми рәвештә, ислам дине гамәлгә
кертелә:**

- а) 737
- б) 922
- в) 911

**3. Ислам дине белән бергә төркиләргә үтеп кергән һәм иң озак
кулланышта булган графика:**

- а) гарәп графикасы
- ә) уйгур графикасы
- б) рун алфавиты

II бүлек

Түбәндә тәкъдим ителгән юлларны укыгыз һәм биремнәргә җавап бирегез

Идел-йортны дау алды,
Яу өстенә яу килде,
Идегәй әйткән көн килде.
Чыңгызның куйган хан тагы
Кан тагы булып әверелде;
Хан сарае камалды.
Кырым, Казан, Аждаркан
Башлы-башлы ил булды,
Алтын Урда таралды.

1. Әсәрнең исемен һәм жанрын күрсәтегез.
2. Төп геройларны санап чыгыгыз
3. Әсәр турында белгәннәрегезне языгыз.

IV бүлек

IV бүлек биремнәренә җавап языгыз

“Тәрбия кыйлмак вә тәрбия итмәк дигән сүз фәкәть ашатып-эчертеп үстермәк мәгънәсендә генә түгелдер, бәлки ашатып-эчертеп үстермәк, вә баланың холкын, фигылен ислах кыйлмак вә төзәтмәк, вә, хайванидан чыгарып, инсаният чыгарып, инсаният дәрәжәсенә китермәк, вә тәгълим бирмәк, вә үгрәтмәк, вә укытмак, вә әдәп нигезе бирмәк мәгънәсендәдер. Ошбу китапта зикер кыйлыначак хикәятләр, вәгазьләр вә нәсихәтләр һәммәсе, вә бу рисаләнең һәрбер кәлимәсе – бер тәрбиядер, шул жәһәттән “.....” дип ат бирдек.

1. Хезмәтнең исемен, авторын языгыз _____

2. Ни өчен бу авторны “мәгърифәтче галим” дип атыйбыз. Аңлатыгыз.

3. “Тәрбия”, “белем” төшенчәләрен кулланып, троплар, стилистик чаралардан да файдаланып, кыска инша языгыз.